

محاسبات افت ولتاژ در شبکه های توزیع

بهنام محمدی ایواتلو، دانشگاه تبریز

سرفصلها

■ مقدمه

■ افت ولتاژ شبکه ساده

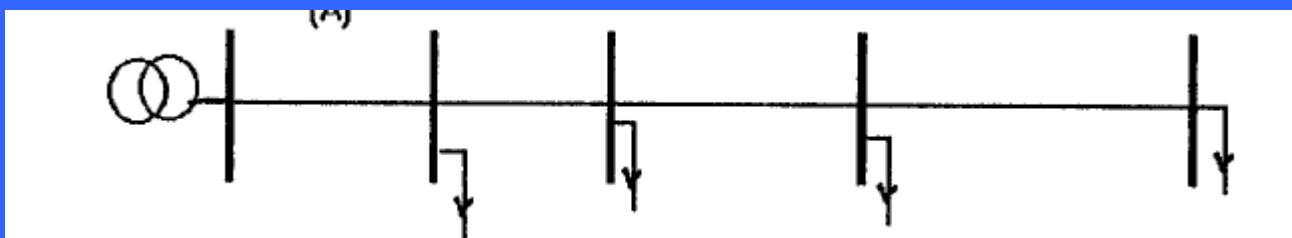
■ افت ولتاژ شبکه شعاعی

■ افت ولتاژ شبکه حلقوی

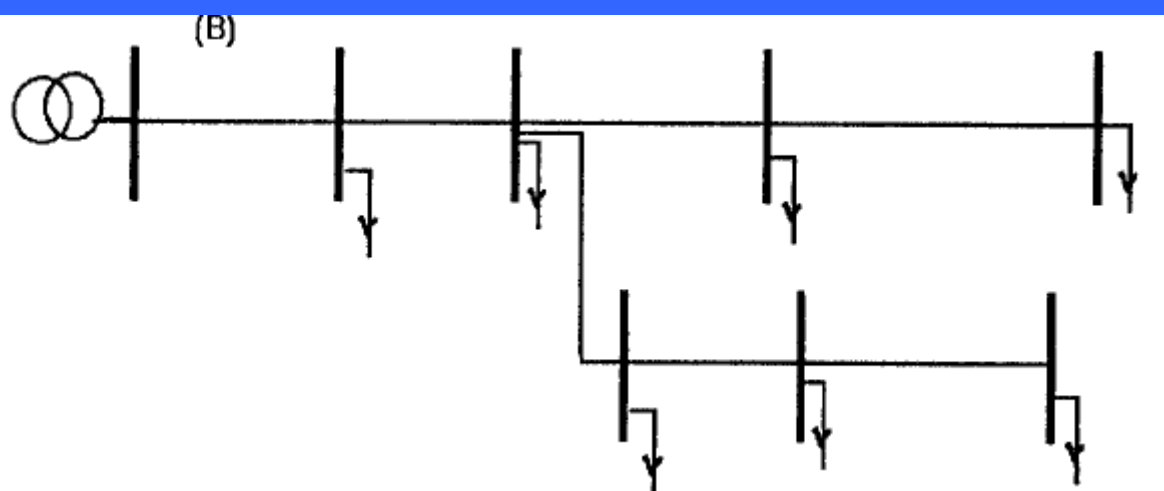
■ افت ولتاژ شبکه از دو سو تغذیه

انواع شبکه های توزیع

■ شعاعی ساده

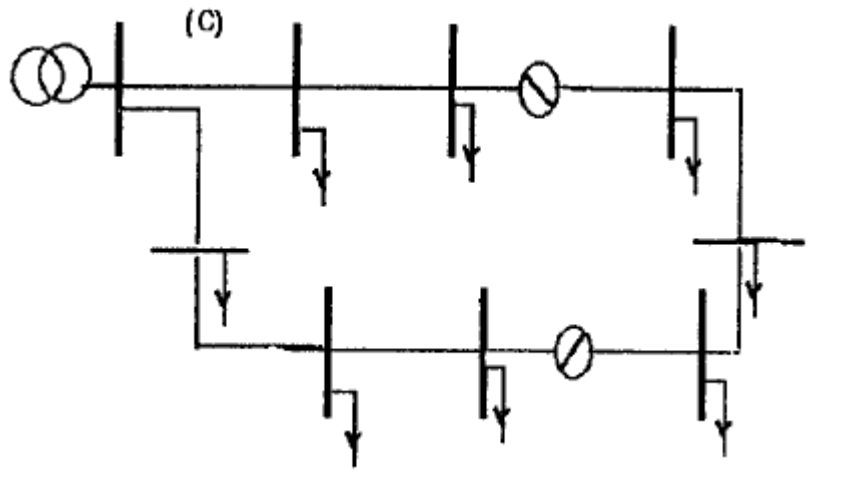

■ شعاعی مرکب

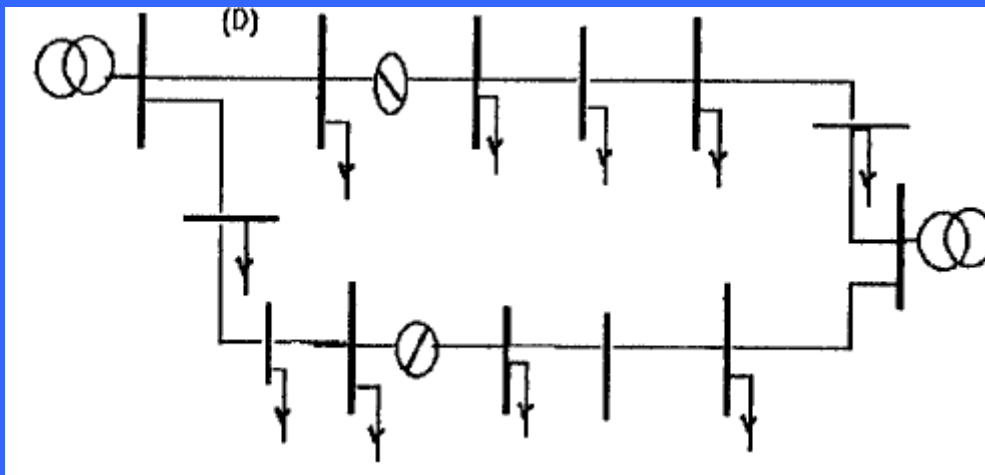

انواع شبکه های توزیع

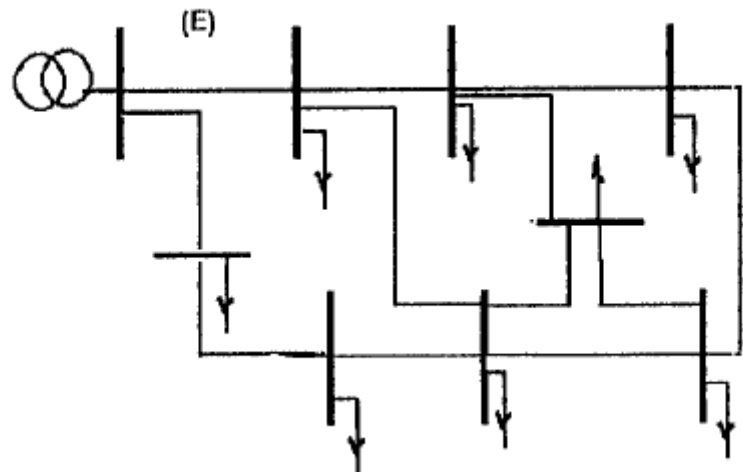
■ حلقوی با تغذیه از یکسو

■ حلقوی با تغذیه از دو سو

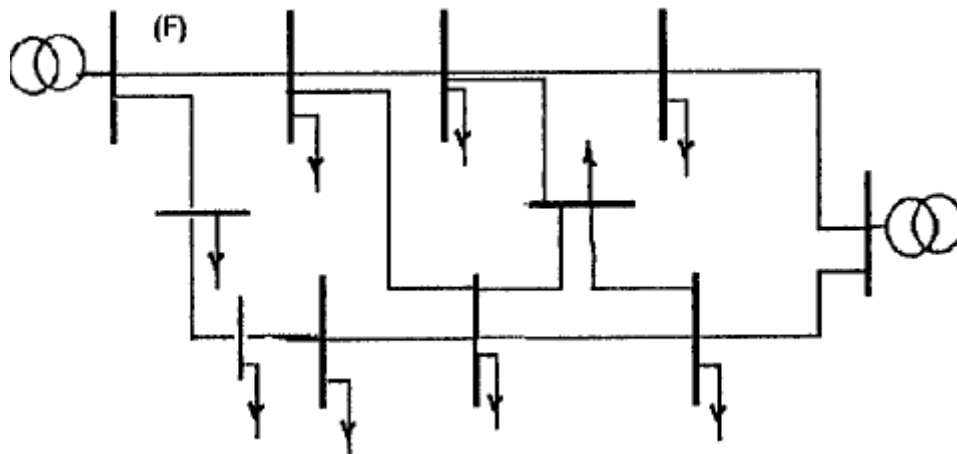

انواع شبکه های توزیع

■ غربالی با تغذیه از یکسو

■ حلقوی با تغذیه از دو سو

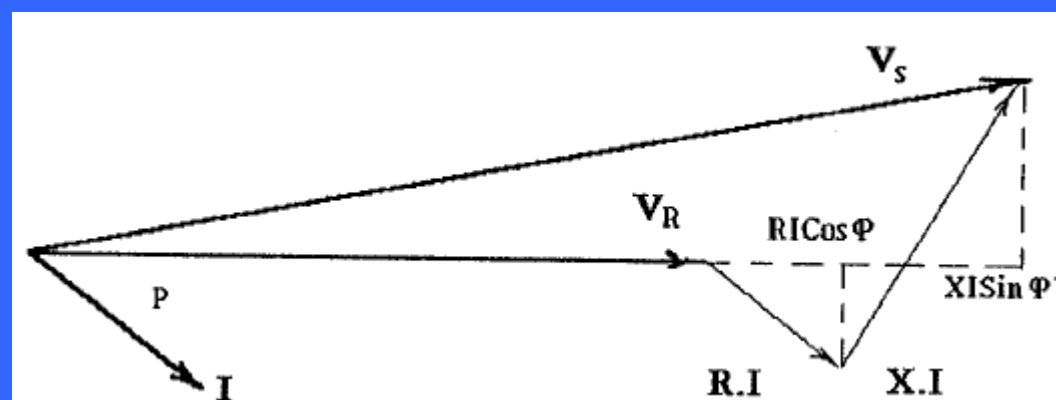
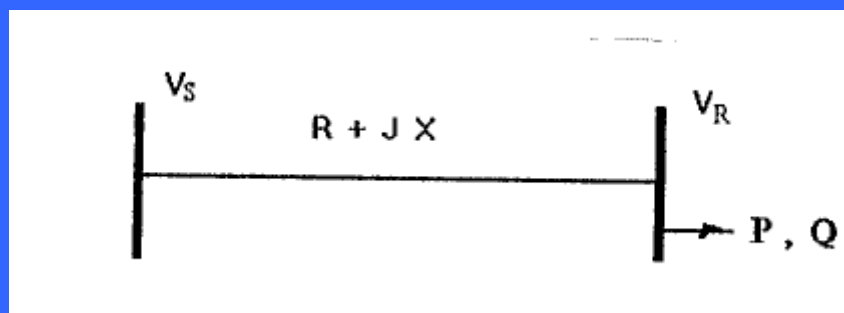

تعاریف اولیه

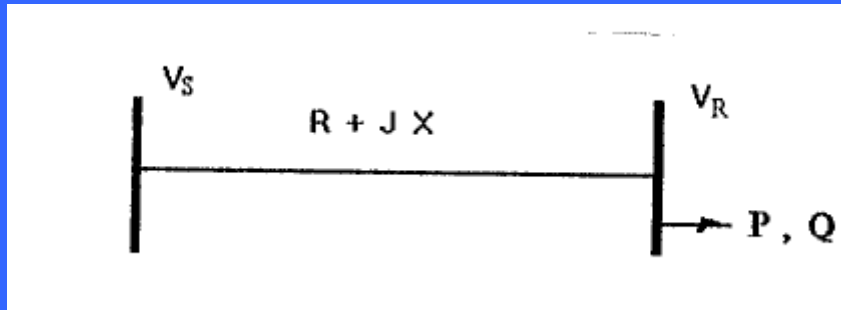
افت ولتاژ مجاز

ولتاژ نامی شبکه	حداکثر افت ولتاژ مجاز در مناطق شهری	حداکثر افت ولتاژ مجاز در مناطق روستایی
خطوط توزیع ۲۰ کیلوولت	۲٪	۴٪
پست توزیع 20/0.4kV	۴٪	۴٪
خطوط توزیع فشار ضعیف	۳٪	۳٪
خطوط سرویس مشترکین	۱٪	۱٪
بعد از کنتور مشترکین	۵/۱٪ روشنایی و ۳٪ برای سایر مصارف	

افت ولتاژ سیستم ساده

افت ولتاژ سیستم ساده

$$V_d = I (R + jX) = I Z$$

$$V_s \approx V_r + I R \cos \phi + I X \sin \phi$$

$$\Delta V_s = V_s - V_r = I R \cos \phi + I X \sin \phi$$

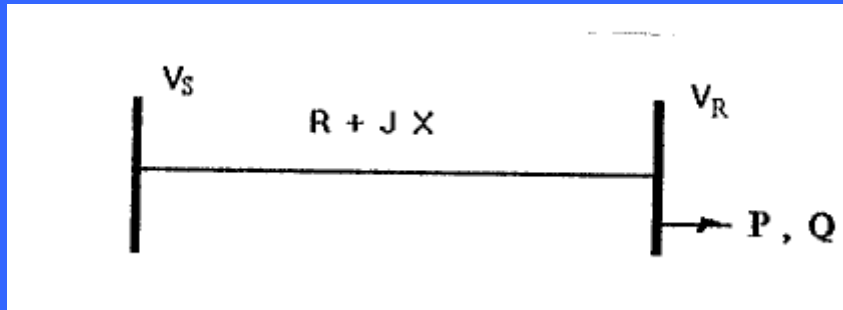
افت ولتاژ

$$\Delta U = \sqrt{3} \Delta V$$

افت ولتاژ خط به خط

افت ولتاژ سیستم ساده

$$\Delta U\% = \frac{\Delta U}{U_r} \times 100$$

$$\Delta V\% = \frac{\Delta V}{V_r} \times 100$$

درصد افت ولتاژ

$$P = 3 V_r I \cos \varphi = \sqrt{3} U_r I \cos \varphi$$

$$Q = 3 V_r I \sin \varphi = \sqrt{3} U_r I \sin \varphi$$

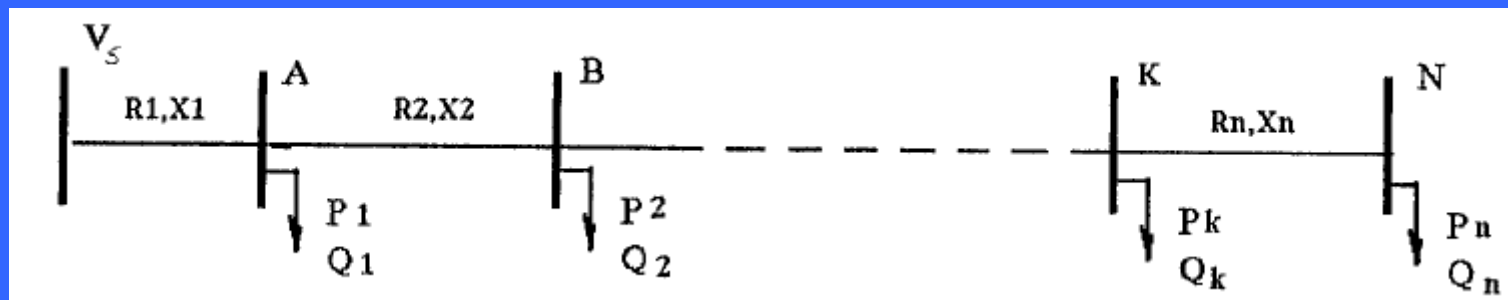
$$\Delta U = (\sqrt{3} I R \cos \varphi + \sqrt{3} I X \sin \varphi) \frac{U_r}{U_r}$$

$$\Delta U = \frac{R P + X Q}{U_r}$$

$$\Delta U\% = \frac{R P + X Q}{U_r^2} \times 100$$

را افت ولتاژ را کتبی و $\frac{X Q}{U}$ را افت ولتاژ را کتبی می نامند $\frac{R P}{U}$

افت ولتاژ سیستم شعاعی در حالت کلی

$$\Delta U = \Delta U_1 + \Delta U_2 + \dots + \Delta U_n = \sum_{k=1}^n \Delta U_k$$

$$\Delta U = \frac{1}{U} \sum_{k=1}^n (R_k P_k^+ + X_k Q_k^+)$$

P_k^+ و Q_k^+ کل توان اکتیو و راکتیو عبوری از k امین قطعه

افت ولتاژ سیستم شعاعی در حالت کلی

$$\begin{aligned}R_1 P_1^+ + X_1 Q_1^+ &= R_1 (P_1 + P_2 + \dots + P_n) + X_1 (Q_1 + Q_2 + \dots + Q_n) \\P_2 P_2^+ + X_2 Q_2^+ &= R_2 (P_2 + \dots + P_n) + X_2 (Q_2 + \dots + Q_n) \\&\vdots \\P_n P_n^+ + X_n Q_n^+ &= R_n (P_n) + X_n (Q_n)\end{aligned}$$

با جمع کردن طرفین روابط فوق

$$\sum_{k=1}^n (R_k P_k^+ + X_k Q_k^+) = P_1 R_1 + P_2 (R_1 + R_2) + \dots + P_n (R_1 + \dots + R_n) + Q_1 X_1 + Q_2 (X_1 + X_2) + \dots + Q_n (X_1 + \dots + X_n)$$

$$\Delta U = \frac{1}{U} \sum_{k=1}^n (r_k P_k + x_k Q_k)$$

r_k بعنوان مقاومت خط از ابتدا تا k امین مصرف کننده و x_k بعنوان راکتانس خط از ابتدا تا k امین مصرف کننده

افت ولتاژ سیستم شعاعی در حالت کلی

■ با فرض معلوم بودن جریان و ضریب توان هر مصرف کننده

$$\Delta U = \sqrt{3} \sum_{k=1}^n \frac{I_k^+ L_k}{\epsilon_k A_k} \cos \phi_k + \sqrt{3} \sum_{k=1}^n I_k^+ L_k x_k \sin \phi_k$$

■ با فرض یکسان بودن سطح مقطع و ضریب توان تمام بارها

$$\Delta U = \sqrt{3} \left(\frac{1}{\epsilon A} + x \sin \phi \right) \sum_{k=1}^n I_k^+ L_k$$

$$\Delta U = \frac{1}{U} \left[\left(\frac{1}{\epsilon A} + x \operatorname{tg} \phi \right) \sum_{k=1}^n L_k P_k^+ \right]$$

$$\Delta U = \frac{1}{U} \left[\left(\frac{1}{\epsilon A} + x \operatorname{tg} \phi \right) \sum_{k=1}^n l_k P_k \right]$$

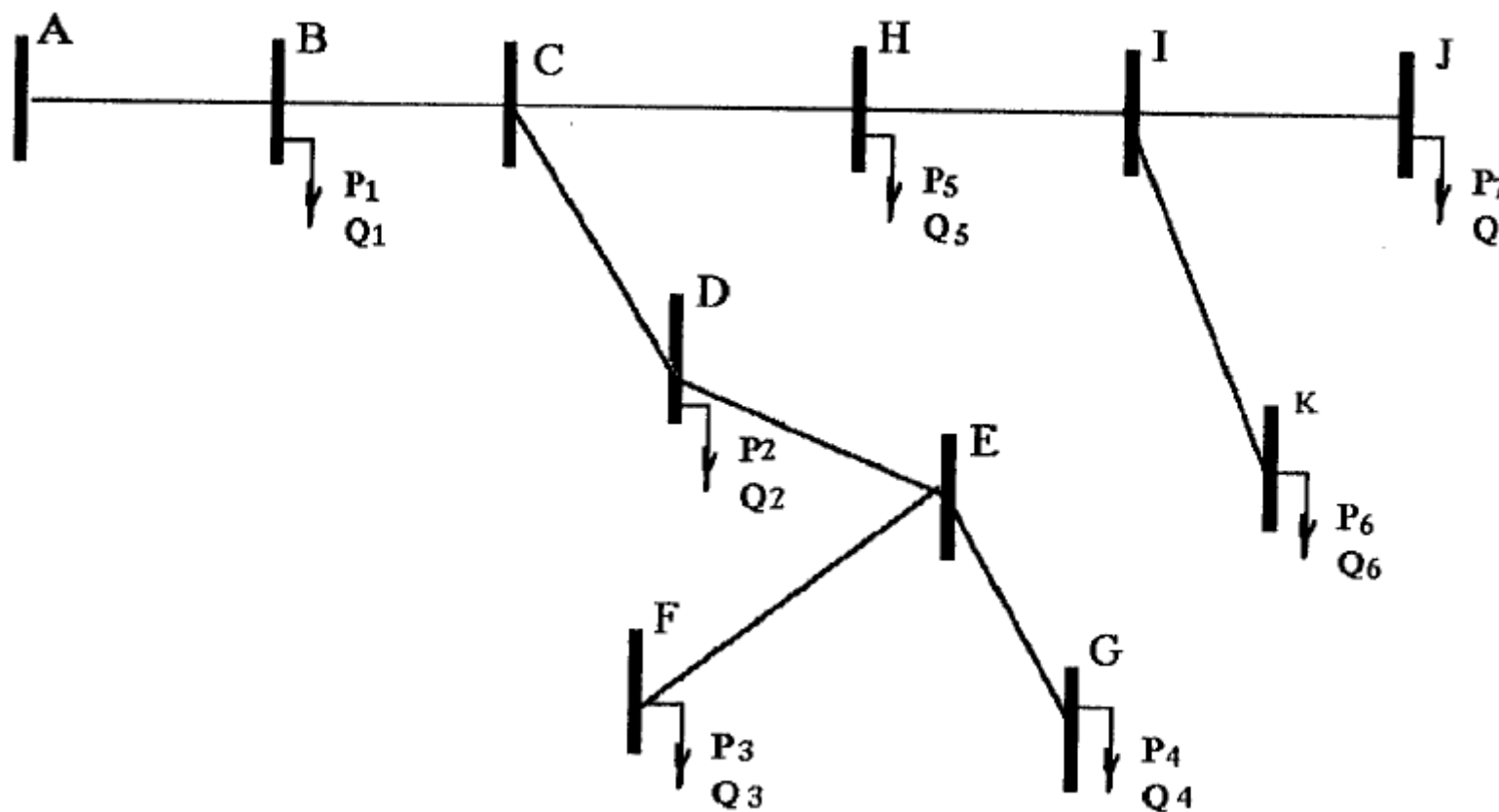
■ معادل است با:

l_k بیانگر فاصله کامین مصرف کننده از شین تغذیه است

L_k طول کامین قطعه

افت ولتاژ سیستم شعاعی در حالت کلی

مثال: حداکثر افت ولتاژ

افت ولتاژ سیستم شعاعی در حالت کلی

■ مثال: حداکثر افت ولتاژ

اطلاعات مربوط به شبکه فوق عبارت است از:

$$P_1 = 1200 \text{ KW} \text{ و } \cos \phi_1 = 0.9$$

$$P_2 = 1000 \text{ KW} \text{ و } \cos \phi_2 = 0.8$$

$$P_3 = 800 \text{ KW} \text{ و } \cos \phi_3 = 0.7$$

$$P_4 = 700 \text{ KW} \text{ و } \cos \phi_4 = 0.85$$

$$R_{AB} = 0.4 \Omega$$

$$R_{DE} = R_{EF} = 0.38 \Omega$$

$$R_{CH} = 0.35 \Omega$$

$$R_{HI} = 0.1 \Omega$$

$$P_5 = 500 \text{ KW} \text{ و } \cos \phi_5 = 0.9$$

$$P_6 = 800 \text{ KW} \text{ و } \cos \phi_6 = 0.7$$

$$P_V = 1000 \text{ KW} \text{ و } \cos \phi_V = 0.9$$

$$R_{BC} = R_{EG} = 0.3 \Omega$$

$$R_{CD} = R_{IJ} = 0.2 \Omega$$

$$R_{IK} = 0.25 \Omega$$

راکتانس خطوط مساوی مقاومت آنها فرض میشود.

افت ولتاژ سیستم شعاعی در حالت کلی

ابتدا با داشتن توان اکتیو و ضریب قدرت، توان راکتیو مصرفی هر یک از بارها را محاسبه می‌کنیم:

$$Q = P \operatorname{tg} (\operatorname{Cos}^{-1} \phi)$$

$$Q_1 = 581/2 \text{ KVAR}$$

$$Q_2 = 750 \text{ KVAR}$$

$$Q_3 = 816/2 \text{ KVAR}$$

$$Q_4 = 433/8 \text{ KVAR}$$

$$Q_5 = 242/2 \text{ KVAR}$$

$$Q_6 = 816/2 \text{ KVAR}$$

$$Q_7 = 484/3 \text{ KVAR}$$

افت ولتاژ سیستم شعاعی در حالت کلی

■ محاسبه توان عبوری خطوط

$$P_{IJ} = P_V = 1000 \text{ KW} , Q_{IJ} = Q_V = 484/3 \text{ KVAR}$$

$$P_{IK} = P_\varphi = 800 \text{ KW} , Q_{IK} = Q_\varphi = 816/2 \text{ KVAR}$$

$$P_{HI} = P_{IJ} + P_{IK} = 1800 \text{ KW} , Q_{HI} = Q_{IJ} + Q_{IK} = 1300/5 \text{ KVAR}$$

$$P_{CH} = P_{HI} + P_\delta = 2300 \text{ KW} , Q_{CH} = Q_{HI} + Q_\delta = 1542/7 \text{ KVAR}$$

$$P_{EG} = P_f = 700 \text{ KW} , Q_{EG} = Q_f = 423/8 \text{ KVAR}$$

$$P_{EF} = P_\gamma = 800 \text{ KW} , Q_{EF} = Q_\gamma = 816/2 \text{ KVAR}$$

$$P_{DE} = P_{EG} + P_{EF} = 1500 \text{ KW} , Q_{DE} = Q_{EG} + Q_{EF} = 1250 \text{ KVAR}$$

$$P_{CD} = P_{DE} + P_\gamma = 2500 \text{ KW} , Q_{CD} = Q_{DE} + Q_\gamma = 2000 \text{ KVAR}$$

$$P_{BC} = P_{CH} + P_{CD} = 4800 \text{ KW} , Q_{BC} = Q_{CH} + Q_{CD} = 3542/7 \text{ KVAR}$$

$$P_{AB} = P_{BC} + P_1 = 6000 \text{ KW} , Q_{AB} = Q_{BC} + Q_1 = 4212/9 \text{ KVAR}$$

افت ولتاژ سیستم شعاعی در حالت کلی

افت ولتاژ قطعات مختلف

$$\Delta U_{AC} = \frac{1}{U} [(P_{AB} + R_{AB} + Q_{AB} + X_{AB}) + (P_{BC} + R_{BC} + Q_{BC} + X_{BC})] = 327/62 \quad \text{ولت}$$

$$\Delta U_{CI} = \frac{1}{U} [(P_{CH} + R_{CH} + Q_{CH} + X_{CH}) + (P_{HI} + R_{HI} + Q_{HI} + X_{HI})] = 82/75 \quad \text{ولت}$$

$$\Delta U_{CE} = 97/25 \quad \text{ولت}$$

$$\Delta U_{EF} = 30/71 \quad \text{ولت}$$

$$\Delta U_{IK} = 20/20 \quad \text{ولت}$$

$$\Delta U_{EG} = 17/01 \quad \text{ولت}$$

$$\Delta U_{IJ} = 14/84 \quad \text{ولت}$$

افت ولتاژ سیستم شعاعی در حالت کلی

■ محاسبه ولتاژ نقاط انتهایی

$$\Delta U_J = \Delta U_{AC} + \Delta U_{CI} + \Delta U_{IJ} = 327/62 + 82/75 + 14/84 = 425/21$$

$$\Delta U_K = \Delta U_{AC} + \Delta U_{CI} + \Delta U_{IK} = 327/62 + 82/75 + 20/20 = 430/57$$

$$\Delta U_F = \Delta U_{AC} + \Delta U_{CE} + \Delta U_{EF} = 327/62 + 97/25 + 30/71 = 455/58$$

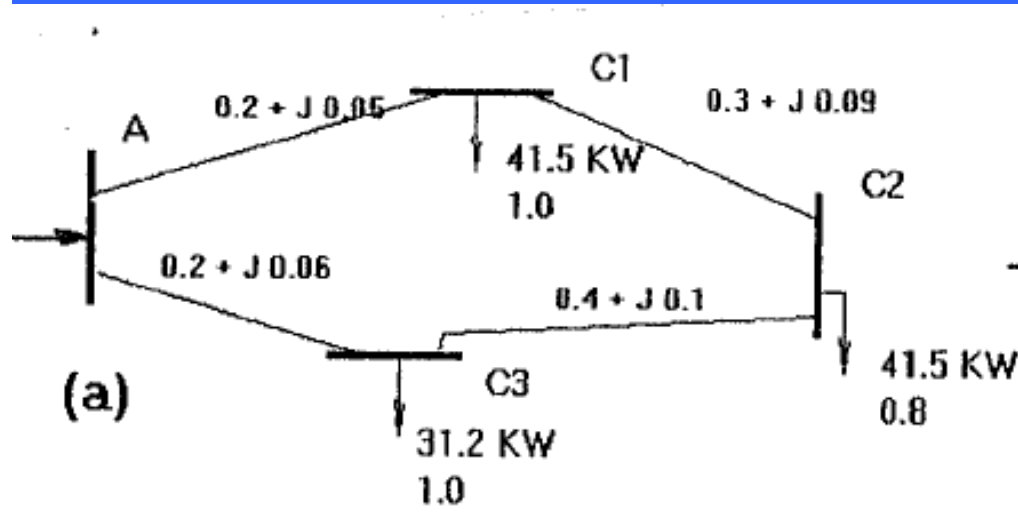
$$\Delta U_G = \Delta U_{AC} + \Delta U_{CE} + \Delta U_{FG} = 327/62 + 97/25 + 17/0.1 = 441/88$$

■ بیشترین افت ولتاژ در F

$$\Delta U_F\% = \frac{455/58}{20 \times 1.0^3} \times 100 = 2/28\% \approx 2/3\%$$

$$\Delta U_F\% = \frac{455/58}{20 \times 1.0^3 - 455/58} = 2/23\% \approx 2/3\%$$

افت ولتاژ در شبکه های حلقوی

مثال

$$\phi_1 = \cos^{-1}(1) = 0$$

$$Q_1 = P_1 \tan(0) = 0$$

$$i_1 = \left(\frac{P_1 + jQ_1}{\sqrt{3}V} \right)^* = \left(\frac{41/0 + j0}{(\sqrt{3} \times 600)} \right)^* 1.0^2 = 39/9 \approx 4.33 \text{ A}$$

$$i_2 = \left(\frac{41/0 + 31/1.37}{\sqrt{3} \times 600} \right)^* 1.0^2 = 39/9 - j29/90 \approx 4.33 - j3.22 \text{ A}$$

$$i_3 = \left(\frac{31/2 + j0}{\sqrt{3} \times 600} \right)^* 1.0^2 = 30/0.2 \approx 3 \text{ A}$$

$$\phi_2 = \cos^{-1}(0.8) = 36.87^\circ$$

$$Q_2 = 41/0 \tan 36.87^\circ = 31/1.37$$

$$\phi_3 = \cos^{-1}(1) = 0$$

$$Q_3 = 0$$

افت ولتاژ در شبکه های حلقوی

■ حل: با روش جریان فرضی

$$i_{AC1} = i_p + j i_q \quad A$$

$$i_{C1Cr} = (i_p - 40) + j i_q \quad A$$

$$i_{CrCr} = (i_p - 80) + j (i_q + 30) \quad A$$

$$i_{CrA1} = (i_p - 110) + j (i_q + 30) \quad A$$

■ نوشتن KVL در حلقه

$$(i_p + j i_q)(0.2 + j0.5) + [(i_p - 40) + j i_q] (0.3 + j 0.9) + [(i_p - 80) + j (i_q + 30)] (0.4 + j 0.1) + [(i_p - 110) + j (i_q + 30)] (0.2 + j 0.6) = 0$$

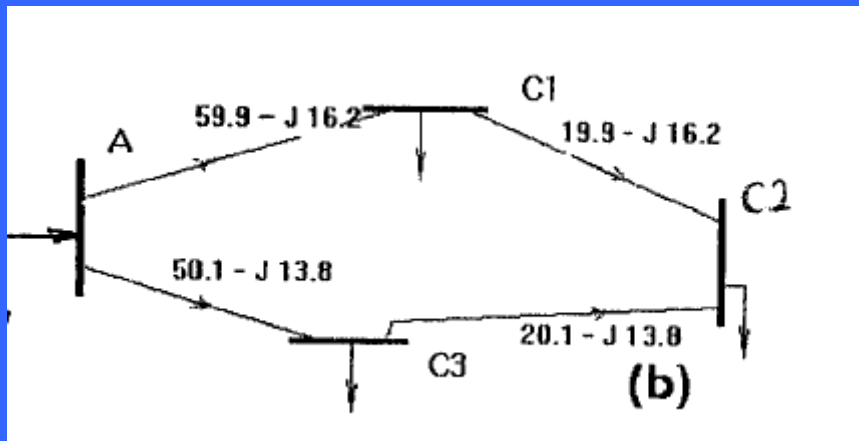
$$1/1 i_p - 0/3 i_q - 70/8 = 0$$

$$0/3 i_p - 1/1 i_q - 0/2 = 0$$

$$i_p = 59/9, i_q = -16/2 \Rightarrow i = 59/9 - j 16/2 A$$

افت ولتاژ در شبکه های حلقوی

■ مشخص کردن جریان هر شاخه

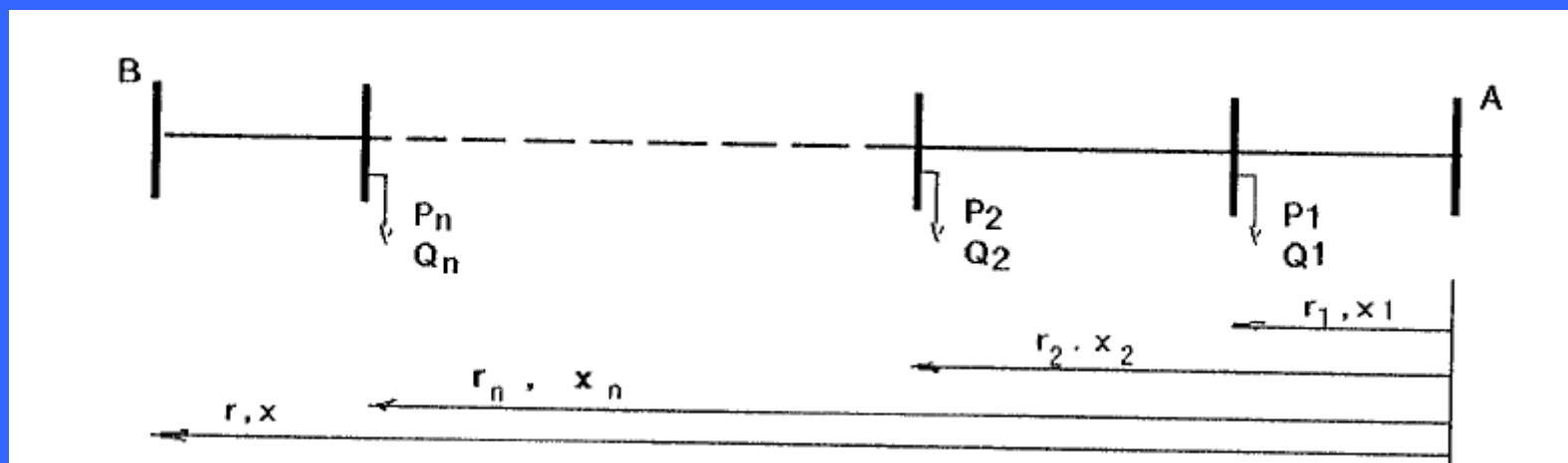
■ باری که از دو طرف تغذیه گردد بیشترین افت ولتاژ

$$\Delta V_r = (59.9 - j16.2)(0.2 + j0.05) + (19.9 - j16.2)(0.3 + j0.09) = 20.22 - j3.31 = 20.5 \angle -9.3^\circ$$

$$\Delta U_r = \sqrt{3} \Delta V_r = 35.5 \quad \text{ولت}$$

$$\Delta U_r \% = \frac{35.5}{600 - 35.5} \cdot 100 = 6.3\%$$

افت ولتاژ در شبکه های دو سو تغذیه

■ افت ولتاژ بین دو سر انتهایی

$$\Delta U_{AB} = [P_1 r_1 + Q_1 X_1 + P_2 r_2 + Q_2 X_2 + \dots + P_n r_n + Q_n X_n + (-P_B) r + (-Q_B) X] / U$$

افت ولتاژ در شبکه های از دو سو تغذیه

■ اگر ولتاژها یکسان باشند

$$P_1 r_1 + P_2 r_2 + \dots + P_n r_n - P_B r = 0$$
$$Q_1 X_1 + Q_2 X_2 + \dots + Q_n X_n - Q_B X = 0$$

$$P_B = \frac{P_1 r_1 + P_2 r_2 + \dots + P_n r_n}{r} = \frac{M_A}{r}$$
$$Q_B = \frac{Q_1 X_1 + Q_2 X_2 + \dots + Q_n X_n}{X} = \frac{N_A}{X}$$

M_A گشتاور بار حقیقی نسبت به نقطه A و N_A گشتاور بار راکتیو نسبت به این نقطه.

افت ولتاژ در شبکه های از دو سو تغذیه

■ اگر ولتاژها یکسان باشند

$$P_1 r_1 + P_2 r_2 + \dots + P_n r_n - P_B r = 0$$
$$Q_1 X_1 + Q_2 X_2 + \dots + Q_n X_n - Q_B X = 0$$

$$P_B = \frac{P_1 r_1 + P_2 r_2 + \dots + P_n r_n}{r} = \frac{M_A}{r}$$
$$Q_B = \frac{Q_1 X_1 + Q_2 X_2 + \dots + Q_n X_n}{X} = \frac{N_A}{X}$$

M_A گشتاور بار حقیقی نسبت به نقطه A و N_A گشتاور بار راکتیو نسبت به این نقطه.